

Lekcja języka polskiego dla klasy VIII

Temat: O zawiłościach poprawności językowej. Przygotowujemy się do egzaminu ósmoklasisty.

Projekt lekcji z wykorzystaniem Internetu.

Cele:

Uczeń:

- rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich;
- rozumie, na czym polega błąd językowy;
- rozpoznaje różne rodzaje błędów;
- rozwija nawyki systematycznego uczenia się;
- doskonali umiejętność wskazywania i poprawiania błędów językowych;
- wykazuje dbałość o poprawność tworzonych wypowiedzi.

Przebieg zajęć:

W czasie zajęć uczeń powinien sporządzać notatki (szczególnie zadanie 2, 3, 4, 5).

1. Wysłuchaj audycji z cyklu *Opowiadki językowe*. Jaki problem został w nich przedstawiony?

<https://www.nck.pl/projekty-kulturalne/projekty/ojczysty-dodaj-do-ulubionych/audycje>

- odcinek 1. „Pies”
- odcinek 2. „Biblioteka”

2. Dlaczego powinniśmy dbać o poprawność językową? Sformułuj przynajmniej 2 argumenty. Zapisz swoje obserwacje.

W udzieleniu odpowiedzi mogą pomóc materiały zamieszczone na stronie:

<https://www.nck.pl/projekty-kulturalne/projekty/ojczysty-dodaj-do-ulubionych/o-kampanii>

np.

Sztuka wyboru. Nowy spot kampanii Ojczysty – dodaj do ulubionych!

Eldo. Premiera nowego spotu kampanii "Ojczysty - dodaj do ulubionych"!

Dla starszych uczniów: *Pokaż mi język Bisz/ Radex*

<https://www.youtube.com/watch?v=bP5bff0ngGU>

Wysłuchaj piosenki i odpowiedz na pytanie, o jakich cechach współczesnej polszczyzny można się z niej dowiedzieć? Co niepokoi autora testu?

Słowa piosenki: *Pokaż język*

językiem wycieramy gęby, szkoda gadać
od prania brudów, mózgów, barwy zblakły
a obraz świata nie jest biało czarny
Czasem to Pollock, innym razem Chagall
nie czujemy bogactwa faktury
kory dębu, piaskowca czy gęsiej skóry
opuszki stwardniałem od scrollowania
świat się wytarł od nadużywania

prawda i kłamstwo
ziemia i niebo
jak zbyt często powtarzane „kocham”
w nieczułych ustach utraciły świeżość
a na językach kamienieją słowa
wyprostowaliśmy się chyba nie całkiem
znad skowytów, wciąż widzimy pałkę
a nie smyczek, pędzel, czy skalpel

mów do mnie ładniej pokaż mi język
chce słuchać twoich zaklęć
pleć, szczekaj, ale nie gryź

Autor tekstu: Bisz Jaruszewski, Radex Łukasiewicz

3. Dokonaj przeglądu różnych sformułowań. Wykreśl błędne zapisy.

wziąć/ wziąć
w każdym bądź razie/ w każdym razie
pierwszy kwietnia/ pierwszy kwiecień
rok dwa tysiące dwudziesty / rok dwutysięczny dwudziesty
przekonujący/ przekonywujący / przekonywający
tę książkę / tą książkę
zapisz to w cudzysłowie / zapisz to w cudzysłowie
napisz to wielką literą / zapisz to z wielkiej litery
byli przyjaciółmi / byli przyjaciółmi
wrócić z powrotem do ojczyzny / wrócić do ojczyzny
noszę gruby sweter/ noszę gruby sweter
chmura nagle znikła / chmura nagle zniknęła

4. Obejrzyj fragment występu kabaretu SMAILE. Popraw przynajmniej 10 sformułowań, których niepoprawnie użył wokalista.

<https://www.youtube.com/watch?v=2yzpcSqTFVY>

5. Wyjaśnij pojęcia podane pojęcia, wykonaj zawarte w materiale ćwiczenia.

- a) kultura języka,
- b) norma wzorcowa,
- c) norma użytkowa,
- d) błąd językowy,
- e) błąd fleksyjny,
- f) błąd słowotwórczy,
- g) błąd składniowy.

Skorzystaj z materiałów:

<https://epodreczniki.pl/a/co-kazdy-powinien-wiedziec-o-poprawnosci-jezykowej/>

6. Zapoznaj się z materiałem prezentującym wyniki badań dotyczących błędów, które są popełniane najczęściej w Internecie

<https://polszczyzna.pl/100-najczesciej-popelnianych-bledow-w-internecie-w-2018-roku/>

7. Dokonaj korekty zapisów i wybierz formy poprawne. Skorzystaj z gry

<http://slowodoslowa.pwn.pl/>

Dla chętnych:

Zapoznaj się z materiałami przygotowanymi przez CKE i OKE zawierającymi informację o błędach jakie popełnili uczniowie klas VII na egzaminie zewnętrznym w 2019 roku.

https://cke.gov.pl/images/EGZAMIN_OSMOKLASISTY/Informacje_o_wynikach/2019/sprawozdania/egzamin%20osmoklasisty_j%C4%99zyk%20polski_sprawozdanie%202019.pdf (błędy językowe str. 29-30)

scenariusz przygotowała Małgorzata Acalska
doradca metodyczny MOEN